

לו את הדירה הזו, האם ע"י חכמתו בחר אותה, או שזה מהקב"ה? כך ירגיל עצמו להתבונן עוד פרט ועוד פרט, בכל אשר לו, זמן רב, יום אחר יום. והנה תחלה יתבונן במחשבתו, ואח"כ בלשון נוכח, אתה ית' נתתה לי, כפי שכבר נסתר, הקב"ה נתן לי, ואח"כ בלשון נוכח, אתה ית' נתתה לי, כפי שכבר בואר לעיל ענין הדבור בלשון נסתר ונוכח. כן ימשיך, עד אשר ישכיל וירגיש שאין דבר כזה מכוחו. ואף אם זה מחכמתו ופיקחותו, אף הם חכמה של הקב"ה ופקחות של הקב"ה, והקב"ה משרה בו את חכמתו ופיקחותו, אולם אין כאן ענין של אני כלל וכלל. והרי הוא כבעל פקדון גרידא, שמאומה אינו שלו, אלא כל אשר לו, גופו, ממונו, מחשבתו, דיבורו, הרגשותיו וכו' וכו', הכל של הקב"ה.

קסו

כאשר אדם זוכה לחוש את הדברים, הוא מגיע למדרגת "ונחנו מה". מצד עצמו הוא חש שאין לו כלום כלל וכלל, וכל אשר לו אינו אלא של בוראו. זהו אינו ענין של רצון לקנות ענוה, אלא תפיסת המציאות כמות שהוא, שהכל של הקב"ה, והאדם אינו אלא כשומר של חכמה, ממון, ובנים, וכדו'.

בן ירגיל האדם את עצמו עוד פעם ועוד פעם, לראות את כל מהות חייו כשומר על דברים של הקב"ה. הבנים לא שלו, אלא פקדון מן הקב"ה. החכמה אינה שלו, אלא פקדון. הממון אינו שלו, אלא פקדון. ואזי אין שייך שום מחשבה כלל של "שלי", אלא הכל שלו ית"ש, והכל ממנו ית"ש. "שלי" ענינו, דבר שניתן לי מן הקב"ה כפקדון ע"מ לעבוד בו את קוני, ותו לא מידי.

קסז

והנה כאשר האדם חש שכל דבר ניתן לו מן הבורא ית"ש, עתה צריך להתבונן מפני מה הקב"ה נותן לי כל דבר ודבר? מפני שהוא אוהב

אותי, והרי שכל נתינות הללו הם גילוי אהבה אלי. וכך יעמוד ויחשוב, ואח"כ יאמר בפיו, רבש"ע מי נתן לי חפץ זה? אתה ית"ש! ומדוע נתת לי אותו? כי אתה אוהב אותי, וכך יפרט עוד פרט ועוד פרט, ובכל פעם יזכיר את אהבתו, עד שיקבעו הדברים בלבו, שהקב"ה אוהבו. ובדאי שנצרך לחזור על כך במתינות אלפי פעמים, ועשרות אלפי פעמים, בפשיטות, מתוך שימת לב, ובשקטות פנימית.

קסח

לאחר שזכה האדם וקנה בלבו את מדת האהבה התלויה בדבר, עתה עבודתו לקנות את מדת האהבה שאינה תלויה בדבר. ובאמת כבר כתבנו, שמדה זו מושרשת זהו "בקב"ה וישראל חד". וזה ברור שישראל חד, הקב"ה ההבחנה של נשמתו של ישראל, ולא של גופו. ולכך מדת אהבה זו, כל מהותה גילוי מהותה הפנימית של נשמת ישראל. ובכדי שיזכה האדם לכך, שיהיה בו מדת אהבה שאינה תלויה בדבר, בצורה בנויה ולא ניצוצות בלבד, לכך נצרך שכל חייו יהיו סביב לקב"ה, שכל מחשבתו תהיה מסביב לקב"ה (מלבד עסק התורה קנ"ל). וכל כולו יהיה נתון למחשבות על הקב"ה, ומחשבות עם הקב"ה, ודיבורים עם הקב"ה, והקב"ה יהיה מרכז כל חייו בכל עת ובכל שעה. ואזי יתגלה בו "הקב"ה וישראל חד הוא". וכל זאת, לאחר שכבר דרך האדם בדרך שדרכנו עד הנה, והצליח ועשה פרי, ולבו זך ופנוי, והקב"ה שוכן בקרבו. ואזי כל הויתו היא התקשרות לקב"ה בפנימיות לבבו. ומתוך שביטל את מחשבות ההבל העולמי, ועסוק כולו במחשבות על הקב"ה, אזי אין מחיצה המעלמת מהקב"ה להתגלות בלבו. והנה הדברים רחבים עד למאוד, ונגענו עד עתה כטיפה מן הים. אולם נשתדלנו להביא את האדם לפחות להבנה וחיפוש דרך, שחייו יהיו עם הקב"ה בתמידיות, עד אשר יזכה שבכל עת ובכל שעה הוא משוחח עם הקב"ה בפשיטות ממש, מתוך חוש שהקב"ה עמו, ושוכן בקרבו ממש. וכאשר האדם זכה לכך, הוא שומד כמעט בכל רגע ממש את הזכירה שהוא חי עמו ית"ש בנוכח,

וכאשר שוכח, מיד מזכיר עצמו לכך. אשרי האיש שכל חייו תפוסים ומהודקים עמו ית"ש, וזוהי כל היות חייו.

קסז

והנה הדרך הפנימית לעורר את מדת האהבה שאינה תלויה בדבר, הוא על ידי התבוננות ודיבור. ראשית, על ידי שיתכונן היטב במהות האהבה שאינה תלויה בדבר, הן על ידי משליים של עולם הזה, והן בהסתכלות ברוחניות הדברים, עד אשר יתישבו הדברים היטב במחשבתו, ואמונתו תהיה שלמה בקיום אהבה שאינה תלויה בדבר בין הקב"ה לכנסת ישראל. ולאחר מכן יש את עבודת הדבור, והיא עבודה יקרה ונפלאה, והוא שיבחר פסוקים שמוזכר בהם אהבת הקב"ה לכנסת ישראל, וכן להיפך, אהבת הכנסת ישראל להקב"ה, או לחילופין שיקבע לכך לשון לפי צחות נפשו, כל אחד באשר הוא, ויחזור על סגנון אחד דיקא פעמים רבות מאוד כחצי שעה, שעה, ויותר, כל אחד לפי השגת נפשו, ויעשה כן בדיבור מתוך לבו ולא מתוך שכלו, ויתמיד בכך תקופה ארוכה, ובכך תתלהט נפשו מאוד לאהבת בוראו.

קע

דבר זה צריך להעשות מתוך שקטות, רגיעה, ומתוך חזק פנימי, והתלהטות פנימית דיקא, ולא חיצונית כלל, כי התלהטות חיצונית, היא התלהבות, והתלהבות אינה בוקעת בקיעת אמת את המסך המעלים על הנשמה. אלא רק על ידי התלהטות פנימית, "רשפיה רשפי אש" דיקא, אפשר לבקוע את מחיצת לב האבן המעלים מן חושי הנמד להתגלות. ואזי כאשר הדבר נעשה מתוך שקטות פנימית והתלהטות פנימית דיקא כנ"ל, אזי אם יתמיד בכך זמן רב ויחזור ויעשה כן ללא הפוגות, אזי בודאי ירצה ה' פעלו ויסיר ממנו כל מסך זר המונע מלחוש ממש את האהבה שאינה תלויה בדבר.

דרך זה ידועה בין עובדי ה' ית"ש ואין בה כל חידוש, ואף כתובה היא חלקית בספר יסוד ושורש העבודה, והיא בדוקה ומנוסה מאוד מאוד, אולם כל זאת בתנאי שהאדם יציב מאוד בעבודת השי"ת ואינו קרוב לדמיון כלל.